

คำวินิจฉัยที่

๕๑/๒๕๖๕

เรื่อง

ขนาดวัสดุที่ต้องใช้ในการก่อสร้างตามสัญญา และข้ออ้างเรื่องเหตุสุดวิสัย

กฎหมาย ระเบียบ

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๓๘๖ และมาตรา ๓๘๗

หากข้อเท็จจริงได้ความชัดเจนว่าในช่วงระยะเวลาที่กำหนดในงวดงานที่ผู้รับจ้างจะต้องติดตั้งหลังคาด้วยแผ่น Metal Sheet มีการผลิตและจำหน่ายแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนาและปริมาณตามที่ผู้รับจ้างต้องทำตามสัญญา กรณียอมอยู่ในวิสัยที่ผู้รับจ้างจะจัดหาแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนาดังกล่าวมาดำเนินการตามสัญญา ข้ออ้างของผู้รับจ้างที่ว่าไม่สามารถจัดหาแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนาดังกล่าวมาดำเนินการตามสัญญา จึงมีความจำเป็นต้องใช้แผ่น Metal Sheet ขนาดอื่นมาใช้แทนนั้น จึงเป็นข้ออ้างที่รับฟังไม่ได้ และไม่ถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามนัยมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ผู้รับจ้างจะสามารถนำมาอ้างเพื่อไม่ปฏิบัติตามสัญญาได้แต่อย่างใด

กรณีตามสัญญากำหนดว่า หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และหากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ นั้น การที่ผู้ว่าจ้างมีหนังสือเร่งรัดติดตามให้ผู้รับจ้างแก้ไขงานให้เป็นไปตามสัญญาแล้ว แต่ผู้รับจ้างยังคงเพิกเฉยไม่ดำเนินการ ผู้ว่าจ้างย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตามนัยข้อสัญญาดังกล่าว ประกอบมาตรา ๓๘๖ และมาตรา ๓๘๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งการบอกเลิกสัญญาในกรณีนี้เป็นสิทธิของผู้ว่าจ้างที่จะเป็นผู้พิจารณาว่าจะใช้สิทธิดังกล่าวหรือไม่ โดยอาจคำนึงถึงสภาพงานและเนื้องานที่ผู้รับจ้างได้ดำเนินการแล้วเสร็จ รวมถึงผลดีผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาดังกล่าว

ข้อเท็จจริงและปัญหา

สำนักงาน ศ. หรือความว่า สำนักงาน ศ. ผู้ว่าจ้าง ได้ทำสัญญาจ้างก่อสร้าง ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ กับบริษัท ก. จำกัด ผู้รับจ้าง เพื่อก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์และปรับปรุงถนนฯ ราคา ค่าจ้าง ๑๖,๔๕๙,๐๐๐ บาท กำหนดเวลาแล้วเสร็จทั้งหมดภายใน ๒๑๐ วัน แบ่งเป็น ๑๑ งวดงาน ตรวจรับงาน และเบิกจ่ายค่าจ้างแล้ว ๘ งวดงาน เป็นเงิน ๑๑,๑๙๒,๑๒๐ บาท ยังไม่ตรวจรับงานและไม่ได้เบิกจ่ายค่าจ้าง อีก ๓ งวดงาน เป็นเงิน ๕,๒๖๖,๘๘๐ บาท เนื่องจากหลังคาของอาคารต้องมุงด้วยแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนา ๐.๕๕ มิลลิเมตร ตามรายการประมาณการค่าก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์และปรับปรุงถนนฯ เอกสารแนบท้ายสัญญา ผนวก ๓ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา และพื้นของอาคารต้องไม่มีการสร้างทางเดินลาด (Curb Ramp) แต่ผู้รับจ้างได้มุงหลังคาด้วยแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนา ๐.๔๗ มิลลิเมตร และสร้างทางเดินลาด (Curb Ramp) ไปก่อนโดยที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้แก้ไขสัญญา ผู้รับจ้างอ้างว่าได้ดำเนินการไปตามคำสั่งของผู้ควบคุมงานและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่สำนักงาน ศ. แต่งตั้ง จึงขอส่งมอบงานและขอเบิกเงิน ค่าจ้าง ส่วนผู้ควบคุมงาน/คณะกรรมการตรวจรับพัสดุเสนอขออนุมัติเพื่อแก้ไขสัญญาโดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากได้รับแจ้งจากผู้รับจ้างว่าแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนา ๐.๕๕ มิลลิเมตร ไม่มีจำหน่ายทั่วไป จะต้องสั่งผลิต

จากโรงงานเท่านั้น ซึ่งโรงงานจะรับผลิตในปริมาณ ๓,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป แต่ปริมาณงานของโครงการมีเพียง ๑,๕๐๘ ตารางเมตร จึงมีความจำเป็นต้องใช้แผ่น Metal Sheet ขนาด ๐.๔๗ มิลลิเมตร แทน และอ้างว่าสำนักงาน ศ. มีนโยบายให้ใช้พื้นที่อาคารอเนกประสงค์จอดรถยนต์ได้ด้วย แต่สำนักงาน ศ. ไม่อนุมัติให้แก้ไขสัญญา และได้มีหนังสือ ๒ ฉบับ เร่งรัดให้ผู้รับจ้างทำการแก้ไขงานให้เป็นไปตามสัญญาโดยระบุว่าหากผู้รับจ้างเพิกเฉยจะพิจารณาบอกเลิกสัญญา แต่ผู้รับจ้างก็เพิกเฉย ต่อมาสำนักงาน ศ. ตรวจสอบข้อมูลพบว่าสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้มีการออกใบอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานให้กับผู้ประกอบการที่มีขอบข่ายผลิตแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนา ๐.๕๕ มิลลิเมตร และพบว่ามีผู้ประกอบการที่มีแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนา ๐.๕๕ มิลลิเมตร จำหน่ายทั่วไปตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ถึงปัจจุบัน จึงหารือ ดังนี้

๑. ข้ออ้างของผู้รับจ้างที่แจ้งต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและผู้ควบคุมงานว่า “แผ่น Metal Sheet ขนาดความหนา ๐.๕๕ มิลลิเมตร ไม่มีจำหน่ายทั่วไป จะต้องสั่งผลิตจากโรงงานเท่านั้น ซึ่งโรงงานจะรับผลิตในปริมาณ ๓,๐๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป แต่ปริมาณงานของโครงการมีเพียง ๑,๕๐๘ ตารางเมตร จึงมีความจำเป็นต้องใช้แผ่น Metal Sheet ขนาด ๐.๔๗ มิลลิเมตร แทน” เป็นข้ออ้างที่รับฟังได้หรือไม่ อย่างไร ถือเป็นเหตุสุดวิสัยที่ผู้รับจ้างสามารถอ้างเพื่อไม่ปฏิบัติตามสัญญาได้หรือไม่ อย่างไร

๒. การที่สำนักงาน ศ. มีหนังสือเร่งรัดติดตามให้ผู้รับจ้างแก้ไขงานให้เป็นไปตามสัญญาจำนวน ๒ ครั้งแล้ว แต่ผู้รับจ้างยังคงเพิกเฉยไม่ดำเนินการ กรณีดังกล่าวเพียงพอแล้วหรือไม่ อย่างไร หากสำนักงาน ศ. จะดำเนินการบอกเลิกสัญญาต่อไป

๓. ในการบริหารสัญญา หากสำนักงาน ศ. จะมีหนังสือเร่งรัดติดตามให้ผู้รับจ้างมาทำการแก้ไขงานให้เป็นไปตามสัญญาอีกครั้งโดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามสมควร กรณีดังกล่าวจะยังดำเนินการได้หรือไม่ อย่างไร

คำวินิจฉัย

๑. จากข้อหาข้อที่ ๑ เห็นว่า หากข้อเท็จจริงได้ความชัดเจนว่าในช่วงระยะเวลาที่กำหนดในงวดงานที่ผู้รับจ้างจะต้องติดตั้งหลังคาด้วยแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนา ๐.๕๕ มิลลิเมตร ตามสัญญาดังกล่าว มีการผลิตและจำหน่ายแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนา ๐.๕๕ มิลลิเมตร ในปริมาณที่ผู้รับจ้างต้องทำตามสัญญา กรณีย่อมอยู่ในวิสัยที่ผู้รับจ้างจะจัดหาแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนาดังกล่าวมาดำเนินการตามสัญญา ข้ออ้างของผู้รับจ้างที่ว่าไม่สามารถจัดหาแผ่น Metal Sheet ขนาดความหนาดังกล่าวมาดำเนินการตามสัญญา จึงมีความจำเป็นต้องใช้แผ่น Metal Sheet ขนาด ๐.๔๗ มิลลิเมตร มาใช้แทนนั้น จึงเป็นข้ออ้างที่รับฟังไม่ได้ และไม่ถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามนัยมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ผู้รับจ้างจะสามารถนำมาอ้างเพื่อไม่ปฏิบัติตามสัญญาได้แต่อย่างใด

๒. จากข้อหาข้อที่ ๒ และที่ ๓ เป็นประเด็นเรื่องเดียวกัน จึงพิจารณารวมกันว่า ตามสัญญาดังกล่าวข้อ ๑๗ กำหนดว่า “หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา..... หากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา.....ก็ได้.....”

การที่สำนักงาน ศ. ในฐานะผู้ว่าจ้างมีหนังสือเร่งรัดติดตามให้ผู้รับจ้างแก้ไขงานให้เป็นไปตามสัญญาจำนวน ๒ ครั้งแล้ว แต่ผู้รับจ้างยังคงเพิกเฉยไม่ดำเนินการ สำนักงาน ศ. ย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตามนัยข้อสัญญาดังกล่าว ประกอบมาตรา ๓๘๖ และมาตรา ๓๘๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งการบอกเลิกสัญญาในกรณีนี้เป็นสิทธิของสำนักงาน ศ. ในฐานะผู้ว่าจ้างที่จะเป็นผู้พิจารณาว่าจะใช้สิทธิดังกล่าวหรือไม่ โดยอาจคำนึงถึงสภาพงานและเนื้องานที่ผู้รับจ้างได้ดำเนินการแล้วเสร็จ รวมถึงผลดีผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาดังกล่าว ในขั้นนี้ หากสำนักงาน ศ. ยังมิได้แสดงเจตนาบอกเลิกสัญญาไปยังผู้รับจ้าง และประสงค์จะมีหนังสือเร่งรัดติดตามให้ผู้รับจ้างมาทำการแก้ไขงานให้เป็นไปตามสัญญาอีกครั้งโดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามสมควรก็สามารถกระทำได้ แต่ทั้งนี้ ในระหว่างการพิจารณาดำเนินการทางใดทางหนึ่งดังกล่าว สำนักงาน ศ. ไม่ควรเข้าใช้ประโยชน์ในงานจ้างหรือพัสดุส่วนที่ยังไม่ได้รับมอบดังกล่าว เพื่อมิให้เกิดการโต้แย้งขึ้นได้ว่าการรับมอบงานที่ได้ทำแล้วโดยปริยาย